

**Domov>Vaše pravice>Žrtve kaznivih dejanj>Odškodnina>Če bo moj zahtevek obravnavan v tej državi
Če bo moj zahtevek obravnavan v tej državi**

Litva

Za katere vrste kaznivih dejanj lahko prejmem odškodnino?

Odškodnino lahko prejmete, kadar:

je bilo človeško življenje naklepno vzeto;

je bila zdravju osebe povzročena huda ali lažja škoda;

je bilo storjeno manj hudo, hudo ali zelo hudo kaznivo dejanje zoper svobodo, spolno samoodločbo ali spolno nedotakljivost osebe.

Za katere vrste poškodb lahko prejmem odškodnino?

Odškodnino lahko prejmete, če je bila vašemu zdravju povzročena huda ali lažja škoda.

Ali lahko prejmem odškodnino, če sem sorodnik ali vzdrževani družinski član žrtve, ki je zaradi kaznivega dejanja umrla? Kateri sorodniki ali vzdrževani družinski člani lahko prejmejo odškodnino?

Če je bila z nasilnim kaznivim dejanjem povzročena smrt človeka, je do odškodnine upravičena vsaka oseba, za katero je sodišče ugotovilo, da je zaradi tega dejanja utrpela materialno in/ali nematerialno škodo.

Kadar se odškodnina plača vnaprej, tj. pred koncem kazenskega postopka, se pravica do odškodnine dodeli zakoncu, otrokom, posvojencem, staršem, posvojiteljem in vzdrževanim družinskim članom pokojnika.

Ali lahko prejmem odškodnino, če sem sorodnik ali vzdrževani družinski član žrtve, ki je preživela? Kateri sorodniki ali vzdrževani družinski člani lahko prejmejo odškodnino v tem primeru?

Ne. Če je žrtev nasilnega kaznivega dejanja preživela, je edina oseba, ki je upravičena do odškodnine.

Ali lahko prejmem odškodnino, če nisem državljani države EU?

Da, vendar samo v naslednjih dveh primerih:

ste oseba, ki zakonito in običajno prebiva v Republiki Litvi ali drugi državi članici Evropske unije;

taka možnost je predvidena v mednarodnih pogodbah Republike Litve.

Ali lahko uveljavljam odškodnino od te države, če tukaj živim ali sem državljani te države (to je moja država prebivališča ali državljanstva), tudi če je bilo kaznivo dejanje storjeno v drugi državi EU? Ali lahko to storim namesto uveljavljanja odškodnine v državi, v kateri je bilo kaznivo dejanje storjeno? Če da, pod katerimi pogoji?

Ne, odškodnina se lahko izplača samo za nasilna kazniva dejanja, storjena v Republiki Litvi.

Ali moram kaznivo dejanje najprej prijaviti policiji, da bi lahko uveljavljal odškodnino?

Da. Da bi se lahko vložila zahteva za odškodnino, mora biti začeta predhodna preiskava.

Ali moram pred vložitvijo zahteve za odškodnino počakati na izid policijske preiskave oziroma kazenskega postopka?

Ne, predujem odškodnine lahko zahtevate v času trajanja predhodne preiskave.

Ali moram odškodnino najprej zahtevati od storilca kaznivega dejanja, če je bil ta identificiran?

Da. Če odškodnino uveljavljate po običajnem postopku, vam mora biti odškodnina za materialno in/ali nematerialno škodo dodeljena s sodno odločbo. Če zahtevate predujem odškodnine, morate predložiti odločbo ali odredbo, ki potrjuje vaš status civilnega tožnika.

Ali sem vseeno upravičen do odškodnine, če storilec kaznivega dejanja ni bil identificiran oziroma obsojen? Če da, s katerimi dokazi moram podpreti svojo zahtevo?

Da. V takih primerih morate predložiti naslednje:

kopijo osebnega dokumenta,

odločbo ali odredbo, ki potrjuje vaš status civilnega tožnika,

listine, ki dokazujejo znesek materialne škode, če obstajajo,

listine, ki dokazujejo poroko, družinsko razmerje ali vzdrževanje družinskega člana, če odškodnino zahtevajo sorodniki pokojnika.

Ali je določen rok, v katerem moram uveljavljati odškodnino?

Zahtevo za odškodnino je treba vložiti najpozneje v 10 letih od datuma sodne odločbe, s katero je odrejeno plačilo odškodnine za škodo zaradi nasilnega kaznivega dejanja. Če oseba zamudi ta rok iz utemeljenih razlogov, se rok lahko podaljša.

Za vložitev zahtev za plačilo predujma odškodnine rok ni določen.

Katere izgube in stroške zajema odškodnina?

Odškodnina na primer zajema:

(a) za žrtve kaznivega dejanja:

– materialno (neduševno) škodo:

stroške zdravljenja poškodbe (zdravljenje – ambulantno in bolnišnično zdravljenje, okrevanje): **da**;

dodatne potrebe ali stroške, ki izhajajo iz poškodbe (tj. pomoč in nega, začasno in trajno zdravljenje, daljša fizioterapija, prilagoditev stanovanja, posebni pripomočki itd.): **da**;

trajno poškodbo (npr. invalidnost in druge trajne omejitve):

izgubo zaslužka med zdravljenjem in po njem (vključno z izgubljenim zaslužkom in izgubo sposobnosti ustvarjanja zaslužka ali zmanjšanim preživljanjem itd.): **da**;

izgubo priložnosti: **ne**;

stroške, povezane s sodnimi postopki v zvezi z dogodkom, ki je povzročil škodo, kot so odvetniške nagrade in sodni stroški: **da**;

odškodnino za ukradeno ali poškodovano osebno lastnino: **ne**;

drugo: **drugo materialno škodo v zvezi z nasilnim kaznivim dejanjem, ki jo ugotovi sodišče**;

– duševno (nematerialno) škodo:

bolečine in trpljenje žrtve: **da**;

(b) za upravičence ali sorodnike žrtve:

– materialno (neduševno) škodo:

pogrebne stroške: **da**;

stroške zdravljenja (npr. zdravljenje družinskega člana, ambulantno in bolnišnično zdravljenje, okrevanje): **da, vendar samo, če je posledica nasilnega kaznivega dejanja izguba človeškega življenja**;

izgubo zmožnosti preživljanja ali priložnosti: **da, vendar samo, če je posledica nasilnega kaznivega dejanja izguba človeškega življenja**;

– duševno škodo:

bolečine in trpljenje svojcev ali upravičencev/odškodnino za preživelo družinske člane v primeru smrti žrtve: **da, vendar samo, če je posledica nasilnega kaznivega dejanja izguba človeškega življenja**.

Ali se odškodnina izplača z enkratnim plačilom ali v mesečnih obrokih?

Odškodnina se običajno izplača v celoti v enkratnem znesku. V izjemnih primerih se lahko odškodnina izplača v obrokih, vendar najpozneje v enem letu od datuma odločbe o izplačilu odškodnine za škodo zaradi nasilnega kaznivega dejanja.

Kako lahko moje ravnanje v zvezi s kaznivim dejanjem, moja kazenska evidenca ali nesodelovanje v odškodninskem postopku vplivajo na možnost prejetja odškodnine in/ali njen znesek?

Zgoraj navedene okoliščine so pomembne samo, kadar gre za predujem odškodnine. Odškodnina se ne dodeli, če:

ste v postopku pregona zaradi nasilnega kaznivega dejanja ali ste ob storitvi zadevnega nasilnega kaznivega dejanja imeli v kazenski evidenci vpisane nepotečene ali neoproščene kazenske obsodbe za nasilno kaznivo dejanje;

vas obvezuje sodna odredba v skladu z zakonom Republike Litve o preprečevanju organiziranega kriminala (*Lietuvos Respublikos organizuoto nusikalstamumo užkardymo įstatymas*);

zlorabite pravico do predujma odškodnine za škodo zaradi nasilnega kaznivega dejanja.

Kako lahko moje finančno stanje vpliva na možnost prejetja odškodnine in/ali njen znesek?

To nima vpliva na vprašanje odškodnine.

Ali obstajajo druga merila, ki lahko vplivajo na možnost prejetja odškodnine in/ali njen znesek?

Ne.

Kako se odškodnina izračuna?

Odškodnina se dodeli na podlagi zneska, ki ga določi sodišče, ki pa ne sme preseči najvišjih zneskov, navedenih spodaj.

Odškodnina za škodo, izplačana vnaprej, se izračuna na podlagi listin, ki jih predložite za dokazovanje materialne škode.

Ali obstaja najnižji/najvišji znesek, ki se lahko dodeli?

V primeru umora najvišji znesek odškodnine za materialno škodo ne sme preseči 3 800 EUR, najvišji znesek odškodnine za nematerialno škodo pa 4 560 EUR.

V primeru hude škode za zdravje najvišji znesek odškodnine za materialno škodo ne sme preseči 3 040 EUR, najvišji znesek odškodnine za nematerialno škodo pa 3 800 EUR.

V primeru drugih nasilnih kaznivih dejanj najvišji znesek odškodnine za materialno škodo ne sme preseči 2 280 EUR, najvišji znesek odškodnine za nematerialno škodo pa 3 040 EUR.

Če se odškodnina za škodo zaradi nasilnega kaznivega dejanja plača vnaprej, najvišji zneski ne smejo preseči polovice zgornjih zneskov.

Ali moram v obrazcu zahteve navesti znesek? Če da, ali dobim navodila za izračun zneska ali o drugih vidikih?

Da, navesti morate znesek zahtevane odškodnine, ki se izračuna na podlagi zneskov, navedenih v sodni odločbi ali vloženi civilni tožbi.

Ali se odškodnina, ki jo za izgube prejmem iz drugih virov (na primer od delodajalca ali iz sheme zasebnega zavarovanja), odšteje od odškodnine, ki jo izplača organ/telo?

Da. Zneski, ki jih prejmete kot odškodnino za škodo iz drugih virov, se odštejejo od odškodnine.

Ali lahko dobim predujem odškodnine? Če da, pod katerimi pogoji?

Da, odškodnina za škodo zaradi nasilnih kaznivih dejanj se lahko izplača vnaprej, če:

poteka kazenski postopek v zvezi z nasilnim kaznivim dejanjem in je zadevna oseba priznana kot civilni tožnik;

je bila izdana sodna odločba, v kateri je ugotovljeno, da je bilo storjeno nasilno kaznivo dejanje, vendar ni bila vložena zahteva za odškodnino za posledično škodo ali zahteva ni bila proučena;

je nasilno kaznivo dejanje storila oseba, ki je ni mogoče preganjati zaradi njene starosti ali mednarodne imunitete, ali oseba, ki je storila kaznivo dejanje, ni več živa.

Ali lahko po sprejetju odločitve v glavni stvari dobim dopolnilno ali dodatno odškodnino (na primer zaradi spremembe okoliščin ali poslabšanja zdravstvenega stanja)?

Ne, taka možnost ni predvidena.

Katera dokazila moram priložiti svoji zahtevi?

Kadar uveljavljate odškodnino po običajnem postopku, morate zahtevi priložiti naslednje listine:

kopijo osebne dokumenta,

prepis zadnje sodne odločbe, s katero je ugotovljena materialna in/ali nematerialna škoda zaradi nasilnega kaznivega dejanja,

izjavo sodnega izvršitelja, da odškodnine ni mogoče izterjati od storilca kaznivega dejanja, razen če oseba, odgovorna za škodo, ni več živa.

Kadar uveljavljate odškodnino, ki se plača vnaprej, morate zahtevi priložiti naslednje listine:

kopijo osebne dokumenta,

listine, ki dokazujejo znesek materialne škode,

odločbo ali odredbo, ki potrjuje vaš status civilnega tožnika, ali končno sodbo, v kateri je ugotovljeno, da je bilo storjeno nasilno kaznivo dejanje, ali

postopkovno odločbo, ki potrjuje, da kazenski postopek ni dovoljen zaradi starosti storilca kaznivega dejanja, mednarodne imunitete ali smrti,

listine, ki dokazujejo poroko, družinsko razmerje ali vzdrževanje družinskega člana, če odškodnino zahtevajo bližnji sorodniki ali vzdrževani družinski člani pokojnika.

Ali je treba ob vložitvi zahteve in za njeno obravnavo plačati upravno takso ali druge pristojbine?

Ne, zahteva se sprejme in prouči brezplačno.

Kateri organ odloča o zahtevah za odškodnino (v nacionalnih primerih)?

O zahtevah za odškodnino odloča Ministrstvo za pravosodje Republike Litve (*Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija*).

Kam moram poslati zahtevo (v nacionalnih primerih)?

Zahtevo morate poslati Ministrstvu za pravosodje Republike Litve (Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius, Litva; e-pošta: rastine@tm.lt).

Ali moram biti navzoč v postopku in/ali pri odločanju o zahtevi?

Ne.

Kako dolgo (približno) traja, da od organa prejmem odločbo o odškodnini?

Odločba bo izdana v enem mesecu po vložitvi zahteve in vseh potrebnih dokumentov na Ministrstvu za pravosodje Republike Litve.

Kako lahko izpodbijam odločbo organa, če z njo nisem zadovoljen?

Odločbe, ki jih sprejme Ministrstvo za pravosodje Republike Litve, se lahko izpodbijajo na litovski Komisiji za upravne spore (*Lietuvos administracinių ginčų komisija*) ali na Regionalnem upravnem sodišču v Vilni (*Vilniaus apygardos administracinis teismas*) v enem mesecu od datuma, na katerega je bila odločba izročena.

Kje lahko dobim potrebne obrazce in druge informacije o tem, kako uveljavljati odškodnino?

Od Ministrstva za pravosodje Republike Litve ali enot Službe za pravno pomoč z državnim jamstvom (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*) in na spletiščih (glej spodnje informacije).

Ali obstaja posebna telefonska linija ali spletišče v ta namen?

<https://vgtpt.lrv.lt/en/>

Ali lahko dobim pravno pomoč (pomoč odvetnika) za pripravo zahteve?

Da, oseba lahko zaprosi za primarno pravno pomoč izvršilnega organa občine, kjer ima prijavljeno prebivališče, ali enot Službe za pravno pomoč z državnim jamstvom.

Ali obstajajo organizacije za podporo žrtvam, ki mi lahko pomagajo pri uveljavljanju odškodnine?

Litovsko združenje za podporo žrtvam kaznivih dejanj (*Lietuvos nusikaltimų aukų rėmimo asociacija*) (Valakupių g. 5, LT-10101 Vilnius, Litva);

Litovski Karitas (*Lietuvos Caritas*, <http://www.caritas.lt>, Papilio g. 5, LT-44275 Kaunas, Litva).

Zadnja posodobitev: 22/10/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.